

najbolj opravičene želje in prošnje za kakoršno koli razširjenje družbinega delokroga.

Še nekoliko o tem, kako naj bi se nabirali jubilejni darovi. Umestno bo, ako vsa podružnična načelnstva ob tej priliki skličejo svoje redne letne zборе, ali pa prekoredne, kjer so se redni za letošnje že vršili. Tu naj svoje ude, in po teh tudi neude, s primernimi domoljubnimi govori navdušujejo za to, da poleg rednih letnih doneskov darujejo še izvanreden, če tudi le majhen jubilejni dar. Marsikaterega domoljuba, ki se ni ud naše družbe, bo morda mogoče ob tej priliki pridobiti, da pristopi k jedni ali drugi podružnici, ako ne kot ustanovnik z enkratnim doneskom 10 gld. ali kot letnik z 1 gld. na leto, pa vsaj kot podpornik z letnim doneskom 10 kr. Poslednji znesek bodo gotovo radi darovali prav mnogi izmed priprostega naroda, ako jim zavedni rodoljubi na primeren način pojasnijo lep in blag namen, česar jih vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda uljudno prosi. Pokrovitelj, ki so vplačali enkrat za vselej vsaj 100 gld., ima družba sv. Cirila in Metoda že lepo število, 238. Vendar upa vodstvo, da izvanredna prilika cesarskega jubileja navduši tudi za tak domoljubni dar še marsikakega odličnega rodoljuba, kateremu to dopuščajo njegove gmotne razmere.

Ganimo se, dragi rojaki! Naj se ob tej priliki poživi, naj mogoče vsplamti duh, ki vodi družbo sv. Cirila in Metoda. Obnovimo in razširimo v vse kroge gorečnost in navdušenost za mili naš narod, za dobro, nadarjeno, a ubogo slovensko mladino, katera je v toliko krajih v nevarnosti, da se nam odtuji in pogubi.

Leto za leto čujemo na velikih skupščinah družbe sv. Cirila in Metoda obupni klic odposlancev slovenskega naroda iz tužne Koroške, lepe Štajerske in za vso Avstrijo tako važnega Primorja: «Morituri vos salutanti!» Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda dobro pozna težki in skrajno nevarni položaj obmejnih Slovencev. A ono vstrajnosti ni izgubilo in noče obupovati. Dokler se borimo, dokler delamo za dobro stvar, za vzvišene ideje, — ne umiramo še, ampak živimo. Pomagajmo si sami, in Bog nam bode pomagal. Le pogumno in složno naprej!

Vse za vero, cesarja in domovino!

Državni zbor.

Na Dunaju, 9. novembra.

Dve zatožbi ministerstva.

Te dni se je tožil v državnem zboru prejšnji minister grof Badeni, a včeraj grof

Thun. Nasprotniki ministerstva so obdolžili ministra grofa Badenija že v zadnjem zasedanju, da je potrosil 175.000 gld. za vzdrževanje vladnega lista «Reichswehr», dočim je imel potrositi le 100.000 gld. To tožbo je tožnik dr. Kronawetter v tem zasedanju zopet ponovil, ker se v zadnjem ni mogla rešiti. Grof Thun je segel v razgovor z odločno izjavo, da je vse račune natančno pregledal in vse našel v najboljšem redu. Če se je več potrosilo l. 1897, kakor je bilo za «dispozicijski zaklad» dovoljeno, prihaja od tod, ker je utegnilo v tem zakladu, od katerega ministerstvu ni treba dajati računov, preostati denarjev iz poprejšnjih let, ki se niso vsi potrosili. Sicer se bodo tožniki lahko prepričali iz sklepnih računov za l. 1897, da se niso denarji uporabljali v druge namene, kakor v tiste, za katere so bili dovoljeni od državnega zbora. Pri glasovanju o predlogu, naj se sklene preiskava in naj se v ta namen izvoli poseben odsek, so ostali tožniki v manjšini.

Včeraj je tožil zdajšnje ministerstvo Schönerer in drugi njegovi tovariši zavoljo tega, ker je ministerstvo brez dovoljenja državnega zbora izdalo več cesarskih odlokov, posebno ker pobira za l. 1898 davke brez tega dovoljenja samo le na podlagi glasovitega § 14 državnih osnovnih postav. Ta paragraf določa, da v tistem slučaju, kedar ni državni zbor zbran, sme v nujnih zadevah ministerstvo izdati s cesarskim dovoljenjem potrebne ukaze tudi v takih zadevah, ki se smejo rešiti le s privoljenjem državnega zbora. Tu je dokazoval finančni minister dr. Kaizl, da je bilo ministerstvo res opravičeno izdati imenovane navedbe, ki imajo veljavo postav. Pri tej priložnosti je znani Wolf grozno razdražil Poljake in vse desničarske skupine, katere je imenoval «Schmarotzer». Vse je po zbornici hrulo nad tem divjakom, Poljak Šajer (bivši orožnik) je segel po njem; pričakovati je bilo vsak trenotek, da ga vržejo iz zbornice. Strastno je napadal Wolfa Daszynski, ki ga je imenoval političnega berača (Wolf hodi po shodih, kjer mu zbirajo denarje. Po nekaterih shodih je nabral nad 1000 gl.) Poljak Gniewoška je imenoval capina. Vsled velikega hrupa, ki je nastal vsakokrat, kedar je hotel Wolf nadaljevati svoj govor, je moral obmolkniti. Govori se, da so njemu in Schönererju napovedali Poljaki dvoboj. — Schönerer je oni dan javno hujskal v zbornici proti Avstriji in proti katoliški cerkvi. Očitno je izpovedal, da on ne spozna več Avstrije za svojo domovino, temveč Nemčijo; trikrat je zahteval: Proč od Rima! Ubogo ljudstvo, ki pošilja v državni zbor take izdajalce! Kaj

se brigajo ti ljudje, če jih pokara zbornični predsednik! Še ponašajo se s takimi ukori, kajti zgubili so vso sramežljivost. Štajerski grof Stürgh je sicer v imenu svoje stranke obžaloval grde psovke Schönererjeve na Avstrijo, obenem pa pristavil, da se v zdajšnjih razmerah ni čuditi, če se slišijo taki glasovi, ko morajo ubogi Nemci toliko pretrpeti v Avstriji! Pa vrezal se je ta grof. Schönerer mu je segel v besedo ter rekel: «Tako sem govoril že pred 20 leti,» takrat namreč, ko so imeli Nemci popolno nadvlado v Avstriji.

Kaj bodo storili nemški narodnjaki, ki so se posvetovali v nedeljo v Gradcu o svojem nadaljnjem postopanju? Nekateri bi zopet radi ropotali ter s krikom in ropotom motili zborovanje; drugi bi radi zapustili državni zbor, dokler se ne odpravijo jezikovne navedbe. Zopet drugi skušajo zavleči pogodbo z Ogrsko s tem, da silno dolgo govorijo v dotičnih odsekih. Ker nekateri desničarski poslanci ne prihajajo k posvetovanju v odsekih, hočejo nasprotniki odhajati od sej, da odsek ne bi bil več sklepčen in bi se moralo ustaviti posvetovanje.

V torek se je vršila volitev v štiri važne odseke. V gospodarski odsek sta bila izvoljena izmed Slovencev Berks in Povše; v odsek za kužne živinske bolezni Pfeifer; v obrtni odsek Vencajz in v železnični odsek Robič, Žitnik in Coronini. Med drugimi postavnimi načrti je vlada predložila zadnje dni tudi postavo, kako se ima zatreti svinjska kužna bolezen. »Če se kje prikaže taka bolezen, se imajo takoj zaklati okužene ali zavoljo kužne bolezni sumljive svinje; gospodarju svinj se pa ima škoda poravnati iz državne blagajnice.« Če se sprejme ta postava, bi bila našim kmetom pač neprimerno koristnejša, kakor pa zdajšnja navedba, ko se ob času svinjskih kužnih bolezni prepoveduje, prodajati iz celega okraja svinje v druge okraje.

Vlada želi pomagati našemu ljudstvu; a nemški liberalci so mu sovražni. Iz zanesljivega vira tudi vemo, da namerava vlada odločiti velikanske svote v ta namen, da se popravijo struge Save, Drave in Sotle. Kajti te reke delajo našemu kmetkemu ljudstvu grozno škodo n. pr. Sava in Sotla v brežiškem okraju. Toda tisti nemški poslanci, ki se hlinijo kot prijatelje našemu ljudstvu, kedar gre za kakšno volitev, bodo že znali zabraniti, da se te prekornostne postavne ne bodo še tako kmalu mogle skleniti.

nimamo v nebesih, ki bi za nas molila, kakor je ta-le lepa gospa z zlato krono, koje podoba tukaj visi. Res škoda, da Anamci nimamo tako ljubeznjivih bitij v svoji veri; pa vendar moramo svojo vero vzeti, kakor je. Tuja vera je za tužce; anamska vera pa je dobra za Anamce. Ne bilo bi prav, ako Anamec sprejme francosko vero. Tako trdi visoki mandarin za obrede. Ta mandarin je dolgo govoril o tem, ko so tebe odnesli. Rekel je tudi, da so kristjani izdajice svoje domovine. Vsi drugi so mu pritrdjevali in mislili, da ne bode prej miru v Anamu, dokler ni zadnji kristjan umorjen. Potem se tudi Francozov ni treba več bati. In princ Dikdik je sveto prisegel pri duhu svojega strica, da ne bode miroval, dokler ni zadnji kristjan v Anamu iztrebljen. In zato, sklenil je žalostno Lu, «ne morem kristjan postati, dasiravno bi rad bil in dasiravno bolj častim nebeško mater kristjanov, kakor Tidikovega duha, kojemu moramo zdaj zažigati kadilo.»

«Mati, to me najbolj boli, da nas imajo za izdajice,» pravi Franc. «Ali so se res v Tonkingu kristjani s Francozi bojevali proti našemu cesarju?»

«Niso se bojevali proti cesarju, temveč proti roparskim četam črnoprapornikov in proti Kitajcem, ki so nam veliko bolj nevarni kakor Francozi,» odgovori udo.

«Vidiš torej, ljubi Lu,» reče Franc svojemu prijatelju. «Zato poslušaj glas svoje vesti in postani kristjan. Glej strašna smrt cesarjeva, koje si bil danes priča, bi te pač morala nagibati, da si poiščeš vero, v kateri se da mirneje umreti.»

«Seveda, tako bi ne umrl rad. Pa tudi od rabeljna ne bi bil rad umorjen, kakor kristjani,» odgovori Lu. «In taka smrt čaka tebe in tvojo mater, ako ne bodeta jutri pri Tidikovem pogrebu, njegovemu duhu in duhovom njegovih prednikov darovala kadila. To sem vama hotel naznaniti. Slišal sem to od princa samega, ki se bo kot cesar imenoval Tudak. Naročil je namreč mandarinu za obrede, da se morajo vsi prebivalci notranje trdnjave udeležiti pogreba in žrtev. Kdor bi se branil, naj se takoj s smrtjo kaznuje. To sem vama hotel sporočiti, da še moreta v pravem času zbežati.»

«Dobro srce imaš, Lu,» reče udo, «in midva hočeva moliti, da te nebeška kraljica, katero častiš, sprejme med svoje otroke. Vzemi njeno podobo v spomin na Franca in mene. Imej jo v visoki časti in prosi jo za njeno varstvo. Pa moliti ne smeš te podobe, kakor delajo pagani. Ako naju rabelj usmrti, ne žaluj za nama, temveč bodi vesel, kajti taka smrt nama odpre vrata večnega veselja.»

Deček je bil ves srečen, ko je imel v rokah podobo Marijino z božjim detetom v naročju. Dolgo jo poljubljuje in potem skrbno skriva v prsnem žepu. «Ta podoba bode moj največji in najljubši zaklad. Vsak dan hočem pred njo na kolenih opraviti tisto molitev, katero si me ti, Franc, naučil. In Lu zmoli pobožno in s sklenjenimi rokami «Češeno si Marijo.» Nato se s žalostnim srcem poslovi: «Srečno, Franc; srečno, gospa Tuan. Začelo se je že daniti, in čas je, da se zopet tiho priplazim domov. Srečno, srečno!»

«Bog bodi s teboj!» reče Franc in naredi na čelo svojega prijatelja znamenje sv. križa. «Tako, zdaj pa pojdi v miru!»

(Dalje pride.)

Smešnice.

Ko pride Peter iz šole domov, odloži torbico, steče k očetu ter vpraša: «Oče, kakšno slamo pa imate vi v glavi? Meni so danes gospod učitelji rekli, da imam letošnjo ajdovščino!»

Učitelj vpraša v šoli: «Koliko je polovica od pet?» Brž sune učenec svojega soseda, rekoč: «Vidiš, kaj sem ti rekel, da so učitelji sitni! Če jim odgovoriš, da je dve, zdelo se jim bo premalo; če pa rečeš tri, pa jim bo preveč!»